

Sygn. I C 415/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	St. sekretarz sądowy Beata Cichosz

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2019 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy K.

przeciwko G. F.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 07.08.2017 r. o sygnaturze (...) zasądającego od Gminy K. na rzecz K. F. kwotę 78.998,08 zł z ustawowymi odsetkami oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie, opatrzonego klauzulą wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień na G. F.

2. zasądza od pozwanej G. F. na rzecz powódki Gminy K. kwotę 9367 zł (dziewięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 415/19

UZASADNIENIE

Powódka – Gmina K. wniosła o pozbawienie w całości wykonalności wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku, IX Wydział Gospodarczy, z dnia 7 sierpnia 2017 roku zasądającego od powódki Gminy K. na rzecz K. F. kwotę 78.998,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień na G. F.. Na uzasadnienie wskazała, że oświadczeniem z dnia 15 listopada 2018 r. skierowanym do K. F. dokonała skutecznego potrącenia należnych jej wierzytelności w łącznej kwocie 37.555,11 zł. Oświadczenie zostało przesłane K. F.. W wyniku potrącenia obie wierzytelności umorzyły się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. W konsekwencji do zapłaty na rzecz K. F. pozostało 71.970,47 zł. Powódka zwracała się do wierzyciela o wskazanie numeru rachunku bankowego, lecz bezskutecznie. W tym samym czasie komornicy doręczyli powódce kolejne zajęcia wierzytelności, gdzie K. F. występował jako dłużnik. Ostatecznie, w związku z żądaniem komornika powódka w dniu 16 stycznia 2019 r., dokonała zapłaty kwoty 73.181,45 zł na rachunek bankowy Komornika. Powodowa Gmina argumentowała przy tym, że dokonanie opisanych czynności względem K. F. było skuteczne także

wobec G. F., bowiem o dokonany na jej rzecz przelew wierzytelności powódka dowiedziała się w styczniu 2019 r. Powódka podniosła także, że umowa przelewu wierzytelności pomiędzy wierzycielem pierwotnym (K. F.) a pozwaną G. F. jest nieważna z uwagi na brak causy.

Pozwana G. F. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podniosła przy tym, że wierzytelność wynikająca z wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku wydanego w sprawie (...) nie została zajęta przez komorników. Po drugie – powódka dokonała wadliwego potrącenia wierzytelności w dniu 15 listopada 2018 r., gdyż oświadczenie o potrąceniu powinno zostać złożone wobec aktualnego wierzyciela, tj wobec pozwanej, a nie wobec K. F.. Jako trzeci argument podniosła, że powódka już raz dokonała potrącenia swoich wierzytelności, czego dowodzą zainicjowane z jej wniosku w 2016 r. postępowania egzekucyjne i wyegzekwowane w wyniku tych postępowań należności, dla których żąda ochrony składając pozew o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 06.07.2016 r Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy S. B. dokonał zajęcia wierzytelności przysługujących K. F. u trzeciodłużnika Gminy K..

(dowód: zajęcie wierzytelności z dnia 06.07.2016 r. - k. 99)

Dnia 18 lipca 2018 r. K. F. zawarł z G. F. umowę przelewu wierzytelności przyszłych, którą objęte zostały wierzytelności należne od Gminy K. w kwotach:

- „248.834,24 zł wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od dnia wymagalności do dnia zapłaty (Sąd Apelacyjny w Gdańsku sygn. akt (...))
- 133.901,08 zł wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od dnia wymagalności do dnia zapłaty (Sąd Najwyższy, sygn (...))”.

(bezsporne, nadto kopia umowy przelewu – k. 101 - 102)

W tym czasie trwał spór sądowy pomiędzy Gminą K. a K. F. przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie o sygnaturze (...) (w postępowaniu apelacyjnym (...)). W tej sprawie K. F. domagał się zapłaty, a Gmina K. twierdząc, że zapłata nie jest należna wnosila o oddalenie powództwa. Wyrok pierwszej instancji zapadł 07.08.2018 r., a wyrok Sądu Apelacyjnego – 17.10.2018 r.

(bezsporne, nadto dowód: wyrok z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie (...) – akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Miastku I. K. G Km 72/19)

W dniu 15.11.2018 r. do Urzędu Gminy w K. wpłynęły zajęcia wierzytelności należnych K. F. z tytułu umów wiążących strony, wyroku sądowego, wszelkich wzajemnych rozliczeń, wszelkich przysługujących dłużnikowi należności finansowych oraz wszelkich innych wierzytelności od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Miastku I. K. oraz od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościerzynie S. S.. Jedno z zajęć – dokonane w sprawie (...) stanowiło kontynuację zajęcia dokonanego 06.07.2016 r.

(dowód: zajęcia wierzytelności - k. 23-25)

Oświadczeniem z dnia 15.11.2018 r. Gmina K. dokonała potrącenia wierzytelności przysługujących Gminie K. z wierzytelnościami wynikającymi z wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygn. (...) oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku o sygn. (...))

(bezsporne, nadto oświadczenie o potrąceniu z dnia 15.11.2018 r. - k. 20)

Pismem doręczonym Gminie K. w dniu 10 stycznia 2019 r. G. F. poinformowała o dokonanej 18.07.2018 r. cesji wierzytelności.

(bezsporne, nadto: pismo pozwanej z dnia 08.01.2018 r. - k. 76, pismo powódki z dnia 10.01.2019 r. - k. 13)

W dniu 16.01.2019 r. Gmina K. dokonała zapłaty na wskazane konto Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościerzynie.

(dowód: potwierdzenie wykonania operacji – k. 30)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Powód żądał pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci orzeczenia sądu opatrzonego klauzulą wykonalności powołując się na uregulowanie zawarte w art. 840 par. 1 pkt 2 kpc. Z przepisu tego wynika, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności (...) jeżeli po powstaniu tytułu nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane (...).

Wskazał przy tym dwa zdarzenia które sprawiły że wierzytelność wynikająca z wyroku wydanego w sprawie(...) Sądu Okręgowego w Gdańsku wygasła: potrącenie oraz zapłatę na żądanie Komornika prowadzącego egzekucję przeciwko wierzycielowi.

Nie ulega wątpliwości, że co do zasady każde z tych zdarzeń może prowadzić do wygaśnięcia wierzytelności. Z uwagi na podniesione przez pozwaną zarzuty należało jednak rozważyć skuteczność obu czynności prawnych względem pozwanej.

Pomimo bowiem dokonania przez K. F. z G. F. cesji przysługujących mu wierzytelności i pomimo świadomości obojga, że przeciwko K. F. toczy się szereg postępowań egzekucyjnych, żadne z nich po zawarciu umowy cesji nie powiadomiło Komorników ani dłużników o dokonanej czynności.

Zgodnie z art. 512 kc dopóki zbywca nie zawiadomił dłużnika o przelewie, spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy, chyba że w chwili spełnienia świadczenia dłużnik wiedział o przelewie. Przepis ten stosuje się odpowiednio do innych czynności prawnych dokonanych między dłużnikiem a poprzednim wierzycielem.

Było bezsporne pomiędzy stronami, że powódka dowiedziała się o dokonanej cesji wierzytelności dopiero z pisma pozwanej z dnia 8 stycznia 2019 r. otrzymanego 10 stycznia 2019 r. Nie ulega więc wątpliwości, że dokonała potrącenia w dniu 15 listopada 2018 r. nie wiedząc o przelewie. Nie może więc być uznany za trafny zarzut pozwanej, jakoby potrącenie było bezskuteczne z tego powodu, że zostało dokonane nie wobec nowego wierzyciela (pозwanej), a wobec poprzedniego (K. F.). Skuteczność doręczenia oświadczenia o potrąceniu K. F. nie było zaś w toku sprawy kwestionowane.

Nie bez znaczenia jest też konstrukcja instytucji potrącenia zawarta w kodeksie cywilnym. Otóż zgodnie z art. 499 kc oświadczenie o potrąceniu

ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Wszystkie zaś wymienione w oświadczeniu wierzytelności powstały przed dokonaniem przez K. F. i G. F. cesji wierzytelności.

Nie mógł się ostać również podnoszony przez pozwaną argument jakoby należności Gminy K. z którymi potrącono wierzytelność wynikającą z wyroku (...) zostały już wyegzekwowane. Ciężar dowodu w tym zakresie obciążał zgodnie z art. 6 kc pozwaną, która obowiązkom dowodowym nie podołała. Załączone bowiem przez G. F. orzeczenia Komorników w żaden sposób nie dowodzą, że wierzytelności Gminy K. zostały już, przed potrąceniem, wyegzekwowane. Przeciwnie – z postanowień tych wynika pokrycie należności w nikłej części w toku prowadzonych

postępowań egzekucyjnych. Twierdzenia te mogły być przy tym wykazane w prosty sposób – przez przedłożenie przez pozwaną dokumentów od Komornika/Komorników z informacją o tym jakie kwoty zostały wyegzekwowane na dzień 15 listopada 2018 r. Pozwana mogła bez trudu takie zaświadczenia uzyskać, bowiem występowała w postępowaniach egzekucyjnych w charakterze pełnomocnika swojego męża (informacjom tym, pochodzącym od powódki nie zaprzeczyła) i posiada wiedzę fachową jako radca prawny.

Odmiennej rodzaju sytuacja prawna dotyczy dokonanej przez powódkę zapłaty pozostałej części należności z wyroku (...) na konto wskazane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kościerzynie R. S..

Bezsporne było bowiem, że zapłata ta została dokonana w dniu 16.01.2019 r. tj. po powzięciu przez trzeciodłużnika wiadomości o dokonanym przelewie (10.01.2019 r.). Z tego powodu pozwana podnosiła, że zaspokojenie wierzytelności nie mogło odnieść skutku wobec niej. Twierdzenie to poparła też uchwały SN z dnia 26.02.2014 r. z której wynika, że dłużnik zajętej wierzytelności, który w związku z zajęciem przekazał świadczenie organowi egzekucyjnemu, wiedząc, że przed zajęciem dotychczasowy wierzyciel przelał wierzytelność na osobę trzecią nie korzysta z ochrony przewidzianej w art. 512 kc.

Istotne jest jednak, że odmiennie niż w rozpatrywanym przez SN stanie faktycznym do przelewu wierzytelności na rzecz pozwanej nie doszło przed zajęciem, a po nim. Pierwotne zajęcie wierzytelności przysługujących K. F. zostało bowiem dokonane pismem Komornika z dnia 06.07.2016 r., podczas gdy do przelewu wierzytelności doszło w lipcu 2018 r. Zgodnie więc z art. 885 kpc w zw. z art. 902 kpc należało uznać, że w stosunku do wierzyciela egzekwującego nieważne było rozporządzenie wierzytelnością dokonane po jej zajęciu. Skoro zaś wobec wierzyciela M. C. w sprawie (...) (vide: zajęcie z dnia 06.07.2016 r. i kontynuacja zajęcia z dnia 15.11.2018 r.) dokonany przelew był nieważny, to zaspokojenie tego wierzyciela należnością przysługującą dłużnikowi (vide: potwierdzenie operacji z dnia 16.01.2019 r.) musi zostać uznane za skuteczne.

Nie mogły także być uznane za zasadne zarzuty pozwanej jakoby zajęcie z dnia 06.07.2016 r. nie mogło dotyczyć wierzytelności zasądzonej wyrokiem w sprawie (...), gdyż wówczas nie istniała. Przeczy temu samo brzmienie wyroku. Skoro bowiem K. F. wniósł pozwem z dnia 23.01.2015 roku o zasądzenie od Gminy K. należności, musiał być już wówczas przekonany o istnieniu swojej wierzytelności. Przekonanie to podzielił (choć częściowo) Sąd Okręgowy zasądzając kwotę 78.988,08 zł z ustawowymi odsetkami od 13.01.2015 r. Niewątpliwie więc w tej dacie wierzytelność istniała i była wymagalna.

Warto przy tym zaznaczyć, że wierzytelność ta, jak wskazano w pozwie, wynikała z umowy stron z dnia 11.06.2014 r. nr ZP 272.10.2014. Wykonując obowiązek zawarty w art. 896 par. 2 kpc w odpowiedzi na zajęcie wierzytelności z dnia 06.07.2016 r. Gmina K. oświadczyła, że K. F. przysługuje wierzytelność wynikająca z umowy nr (...)10.2014. Wskazano przy tym co prawda inną kwotę przysługującą wierzytelności niż ta ujęta w wyroku, ale kwota ta była również odmienna od kwoty żądanej pozwem. Nie wynika z tego, że chodziło o inną wierzytelność, a jedynie, że stanowiska stron co do wysokości należności były różne. Z pewnością natomiast powodowa Gmina określiła stosunek prawny łączący strony, będący źródłem zobowiązania, tożsamy z tym, na poczet którego dokonano zapłaty do rąk organu egzekwującego.

Konkludując – zarówno dokonane przez powodową Gminę potrącenie jak i zapłata do rąk Komornika stanowiły skuteczne czynności prawne prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania objętego tytułem wykonawczym w postaci wyroku (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 840 par. 1 pkt 2 kpc, art. 885 kpc w zw. z art. 902 kpc, art. 512 kc i art. 499 kc orzeczono jak w punkcie 1. wyroku

W punkcie 2. orzeczono o kosztach w oparciu o art. 98 kpc i zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzone koszty złożyły się: zwrot opłaty od pozwu – 3.950 zł, wynagrodzenie pełnomocnika - 5400 zł oraz zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa – 17 zł.

Na oryginale właściwy podpis